

Novo mesto, 20. januarja 1975

Številka 1 Leto III

Novoteks

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

Srečno*75

Kozara - AVNOJ 74

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI
IN PIL NJE PRELESTI!

Oton Župančič

Kdor potuje po domovini se razgleduje po krajih in lepotah, ki ga navdušujejo, ogleduje si ljudi, kramlja z njimi in se od njih uči, spoznava dogodke - tisti, ki so del preteklosti, postanejo tudi del sedanjosti, del našega današnjega razmišljanja in tako pomagajo oblikovati osebnost. Oblikovanje mlade osebnosti pa je tista temeljna naloga vsake skupnosti, ki ji moramo posvetiti kar največ pozornosti in naporov. Programske zasnove Zveze socialistične mladine temeljijo na teh izhodiščih; zato je ohranjanje, razvijanje in prenašanje revolucionarnih tradicij ena od osrednjih nalog mladinske organizacije in posredno tudi ena od osrednjih nalog vse družbe, družbenopolitičnih organizacij, zlasti še Zveze združenj borcev. Neposredni stik z revolucijo nas gradi, nas uči in nam daje pogum.

„Spoznajmo kozarsko epopejo in krenimo po poti pomnikov AVNOJA“ je bila ena takih akcij, ki sem se udeležila v mesecu novembru. Obenem je bila to zletna akcija bratstva in enotnosti, saj nas je pot vodila skozi tri socialistične republike.

Iz Novega mesta se je te akcije udeležilo 20 mladincov in mladincev, od tega dva iz NOVOTEKSA. Tridnevna pot je bila dolga in naporna.

Zbor vseh udeležencev je bil v Jasenovcu, kjer smo se zbrali mladinci iz vseh zletnih mest: Novega mesta, Siska, Banjaluke, Bihača in Prijedora. Tu smo si ogledali spominsko področje Jasenovca, ki leži na površini 210 km². Tu je bilo v času od 1941 do 1945 postavljenih šest

taborišč, najdenih je 200 masovnih grobnic, 700.000 internirancev je bilo ubitih. Vsi ti podatki govore, kakšne strahote so se dogajale v teh krajih, koliko otrok, mater in očetov je pustilo življenje v teh taboriščih.

S tesnobo v srcu smo zapustili Jasenovac in krenili proti Kozari. Težko je najti primerne besede, da bi opisala ta prečudoviti kraj, ki ga ne bom nikoli pozabila.

Kozara je ime za venec vasi, ki obdajajo planine Kozara, Prosana in Pastirevo in ki se počasi spuščajo v doline rek Sane, Une, Save in Vrbasa. Vendar je danes to predvsem ime velike epopeje in najnovejše zgodovine narodov Jugoslavije, Kozara je pojem trdnjave obožene revolucije, njen simbol. Tu je bila med vojno izpričana herojska enotnost narodov, izredna notranja moč in trdnost.

V štirih letih borbe je Kozara dala preko 17.000 borcev. Na področju Kozare in širom po Jugoslaviji je za ideale revolucije dalo svoja življenja 8.500 kozarskih hčera in sinov. V fašističnih taboriščnih smrti in v pokolih na Kozari je umrlo 24.000 njenih prebivalcev. Za svobodo in socializem je umrl vsak šesti Kozarčan. Samo

poleti 1942. leta je Kozaro napadlo čez 45.000 sovražnikovih vojakov. Tej sili se je dva meseca dan in noč upiralo 3.500 partizanov, katerim se je pridružilo prebivalstvo Kozare. Ubitih je bilo okoli 7.000 sovražnikovih vojakov, junaške smrti pa je padlo 1.700 kozarskih partizanov. Ljudstvo je to ovekovečilo s pesmijo: „Oj Kozaro, ne treba ti kiše, heroji te krvlju natopiše . . .“

Vse, kar se je zgodilo med NOB, daje to področje kot vzor bratstva in enotnosti; v vrstah kozarskih partizanov so se borili z ramo ob rami pripadniki vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. V naši zavesti in občutkih zato Kozara živi kot pojem slavne epopeje.

Predeli Kozare so polni spominskih grobnic, grobov in spomenikov in tudi stoletnih gozdov in zelenih jas, bistrh izvirov hladne planinske vode, zelenih pašnikov in plodnih polj. Zaradi vsega tega Kozaro z vso pravico imenujejo „zelena krajiška lepota“. V središču nacionalnega parka, na Mrakovici, pa se dviguje čudovit spomenik Kozarčanom, padlim v revoluciji.

Po ogledu spominskega doma smo se odpeljali proti Banjaluki, kjer so nas domačini pristrčno sprejeli in nam po dolgi poti ponudili prenočišče.

Naslednji dan smo se ustavili v Jajcu, kjer smo si ogledali muzej II. zasedanja AVNOJ, ki ima na poti do končne zmage revolucije posebno pomembno mesto. Takrat je bila ustvarjena nova Jugoslavija, federativna in socialistična, postavljeni so bili temelji popolne samouprave narodov ter začrtana pot v samoupravno družbeno ureditev.

Težko je napisati vse vtise s tega potovanja: ogled mesta Jajca, čudovitih Plivinih slapov, ogled spominskega doma AVNOJ in razstave ob 30-letni-

ci zasedanja ZAVNOH in AVNOJ v Mrkonjič Gradu, ogled Titove pečine v Drvarju, Bihača, njegovih znamenitosti, skupni sestanki, pogovori z borci, predavanja o obrambi naše države, o vlogi, ki jo ima mladina itd. Vse to mora človek doživeti, težko, zelo težko je o vsem tem pisati. Zgodovinska pot naše domovine, srečanja s kraji in ljudmi, ki so usodno povezani z našo revolucijo in NOB, vse to nam je dajalo možnost, da smo doživljali dogodke naše zgodovine, obenem pa smo najbolj neposredno videli, kako zgodovinski dogodki in odločitve življenjsko zadevajo našo sedanjost. To nam dokazuje in opozarja vse tiste, ki ne mislijo tako, da naša revolucija in NOB ni in ne more biti legenda, ki jo je sicer treba poznati samo zaradi dolga do preteklosti, do žrtev, ampak da je bila in je še danes živa revolucija, naš nenehni boj za nove in še bolj humane družbene odnose, katerih temelji so bili izbojevani in postavljeni med NOB in revolucijo ter v obdobju svobodne graditve nove družbe.

Ta naša akcija je bila le majhen prispevek li krepitvi bratstva in enotnosti, k zblizevanju mladih, akcija novih spoznanj in novih tovariških odnosov.

Na koncu lahko zapišem le še to, da sem se odlično počutila med vrstniki iz bratskih republik, ker med nami ni razlik; vsi smo polni življenjske energije, volje, načrtov in želja, da se kmalu srečamo na podobni akciji. Doživetja teh dni bodo ostala v nas kot neizbrisen spomin, simbol tovarštva. Vse te spomine bosta povezovala kolo in pesem, ki sta nas spremljala na vsej poti, posebno kolo ob slovesu, ki ga je vodil borec Lalić iz Prijedora. Še vedno slišim njegov glas: „Oj Kozaro . . .“

Tatjana B.

Novoteks

Za samoupravljanje in stabilizacijo

Komunisti NOVOTEKSA, nosilci napredne miselnosti, so sprejeli akcijski program in zadolžili strokovne službe podjetja in TOZD, da skupno z družbenopolitičnimi organizacijami izdelajo temeljito analizo poslovanja v letu 1974 in na osnovi le-te izdelajo stabilizacijski program, ki ga bodo obravnavali samoupravni organi in družbenopolitične organizacije ter celotni delovni kolektiv.

Da bi bilo to delo res temeljito in strokovno opravljeno, je svet ZK sklical vse odgovorne delavce na posvet, na katerem so se dogovorili za akcijo. Sekretar sveta ZK NOVOTEKSA je dejal:

„Predsedstvo CK ZKS je v dobrem mesecu dni kar trikrat razpravljalo o nalogah slovenskih komunistov pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije. Glavna ugotovitev predsedstva je bila, da z dosedanjimi prizadevanji in ukrepi, ki smo jih sprejeli, še vedno nismo uspeli zaustaviti inflacije, ki še narašča, in preusmeriti gospodarskega razvoja v bolj uravnoteženo ter hitrejšo gospodarsko rast. Izkazalo se je tudi, da inflacije ni mogoče obvladati samo z blažitvijo škodljivih gospodarskih in socialnih učinkov, še zlasti ne, če jo hočemo obvladati samo z administrativnimi državnimi ukrepi.

Strukturna nesorazmerja v materialni proizvodnji ter med proizvodnjo in porabo, ki v največji meri vplivajo na visoko stopnjo inflacije, smo šele začeli odpravljati, tako da bomo bolj uravnoteženo gospodarsko rast kot je dosedanja dosegli šele v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Zaradi naglega naraščanja splošne in skupne porabe se je povečala tudi obremenitev gospodarstva, zato je njegova reproduktivna sposobnost bistveno manjša kot je bila pred leti. Podatki kažejo – a to vsak dan čutimo tudi mi – da nelikvidnost narašča. Zaradi počasne rasti realnih osebnih dohodkov se zmanjšuje delovna spodbuda, s tem pa tudi proizvodnost dela. Na drugi strani pa ugotavljamo prisotnost pritiska za zviševanje osebnih dohodkov brez vzročne zveze s proizvodnostjo dela.

Zaradi takih družbenoekonom-

skih razmer je predsedstvo CK ZK na svoji 4. seji sklenilo, da je treba spodbuditi odločno akcijo in mobilizirati delovne ljudi za umiritev sedanjih neugodnih ekonomskih gibanj. Tudi predsedstvo CK ZKS je krenilo v akcijo na svoji 3. seji, namenjeni razpravi o gospodarskih razmerah, in je s posebnimi sklepi zadolžilo komuniste v organizacijah združenega dela, v krajevnih in interesnih skupnostih in v družbenih in državnih organih, naj skupaj z delovnimi ljudmi takoj začno odpravljati vzroke inflacije, ki nastajajo zaradi strukturnih neskladij v proizvodnji in družbeni reprodukciji, zaradi neustreznih rešitev v ekonomskem sistemu, kakor tudi tiste, ki nastajajo v neposredni gospodarski in družbeni aktivnosti.

Po sklepu predsedstva CK ZKS se mora akcija komunistov v TOZD razviti v brezkompromisen boj za uveljavljanje neodtujljivih ustavnih pravic delavskega razreda, za oblikovanje socialističnih samoupravnih odnosov in politike ZK v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih ter v družbenopolitičnih skupnostih.

Glede na vse to smo na sestanku sekretarjev organizacij ZK opredelili neposredne naloge komunistov pri nadaljnjem uveljavljanju samoupravnih odnosov in politike gospodarske stabilizacije. V skladu s temi sklepi in nalogami, ki izhajajo iz njih, je sekretariat sveta ZK NOVOTEKSA sklical vse odgovorne delavce podjetja in TOZD, kjer smo se dogovorili za akcijo. Izdelan je program, ki opredeljuje naloge, ki jih morajo odgovorne službe opraviti, prav tako tudi družbenopolitični in samoupravni organi TOZD in celotnega podjetja do dogovorjenega roka. Na osnovi teh poročil bodo organizacije ZK ocenile dosežene rezultate pri uresničevanju ustave, celovitosti poslovanja in gospodarjenja v TOZD in organizaciji združenega dela. Hkrati bodo ti materiali služili tudi za temeljito analizo in oceno gospodarskega poslovanja v občini.

Na sestanku so sodelovali: predsedniki samoupravnih organov podjetja in TOZD, predsednik sindikata podjetja in TOZD, sekretarji

OOZK, glavni direktor in direktorji TOZD, direktor splošnega sektorja, vodja službe načrtovanja in analiz in

predsedniki samoupravne delavske kontrole.

DeKa

Izvolili smo delegate v SIS

Z ustanovitvijo samoupravnih interesnih skupnosti SIS bo delovnim ljudem v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih zagotovljen večji vpliv na posamezna področja družbenega življenja, v katerih niso neposredno vključeni s svojim delom, so pa izrednega pomena tako za posameznika, kot tudi za širšo družbeno skupnost.

Samoupravne interesne skupnosti razdelimo na dve temeljni področji: področje družbenih dejavnosti in področje gospodarskih dejavnosti. V prvo sodijo: zdravstvo, kultura, izobraževanje, telesna kultura, otroško varstvo, socialno zavarovanje, socialno skrbstvo, V drugo pa: vodno gospodarstvo, ŽTP, PTT, elektrogosudarstvo itd.

V naši delovni organizaciji smo na volitvah 6. decembra lani izvolili delegate, ki nas bodo zastopali v posameznih interesnih skupnostih in nas seznanjali s svojim delom v delegaciji in delom skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

V posameznih TOZD so bili izvoljeni:

TOZD Predilnica Metlika n. sub. o.: Ivec Anton, Jerina Ivan, Matekovič Jože, Bevk Ivan, Šuklje Jože, Gornik Vlasta, Stopar Miro, Stipanovič Zorica, Barič Slavo, Hribljan Jože, Govednik Boris.

TOZD TKANINA, Novo mesto n. sub. o.:

delegacija gospodarskih dejavnosti: Jakše Stanc, Brudar Martin, Puš Jože, Pate Ivan, Kramar Matija, Ferbežar Jože, Seničar Ana, Rapuš Milka, Jakšič Djuro, Les Silva;

delegacija družbenih dejavnosti: Hrastar Dana, Ban Ana, Bartol Ana, Privšek Peter, Vaupotič Stanko, Dolinar Boris, Pureber Bojan, Žižek Alfonz, Hočevar Miran, Banič Joži.

TOZD KONFEKCIJA, Novo mesto n. sub. o.:

delovna enota Novo mesto: delegacija gospodarskih dejavnosti: Geršič Toni, Udovič Jože,

Radež Martin, Hočevar Jaruška, Kovačič Teodora;

delegacija družbenih dejavnosti: Kump Mira, Slak Joži, Dimič Anton, Jankovič Štefka, Bojanc Tone, Kic Ivanka, Kocjančič Bogomir, Pavlič Albina, Furman Marija, Spasovski Jelica;

delovna enota Vinica: delegacija gospodarskih dejavnosti: Badovinac Milan, Perko Milena, Keser Ivo, Peršič Franc, Žučak Nedeljko, Čadovič Anica, Stefančič Ivan, Starešinič Franc, Vardijan Jože, Vajs Štefka;

delegacija družbenih dejavnosti: Balkovec Janko, Malčič Fanika, Flajnik Viljenka, Pavlakovič Jože, Grden Vlado, Radovič Anica, Kadič Martin, Simonič Mira, Gelter Tatjana, Peršič Marica.

TOZD STREŠNIK, Dobruška vas n. sub. o.:

delegacija gospodarskih dejavnosti: Peterlin Martin, Hočevar Jože, Hrovat Avgust, Zagorec Karel, Andrejčič Stanko;

delegacija družbenih dejavnosti: Baškovič Ivan, Oberč Darko, Kalin Jože, Tramte Anton, Božič Jože, Šribar Alojz, Jordan Stanko, Zaman Franc, Vrčec Janez, Zorko Franc.

TOZD TRGOVINA, Novo mesto n. sub. o.: delegacija tvoriyo vsi zaposleni.

Delovna skupnost skupnih služb, Novo mesto n. sol. o.:

delegacija gospodarskih dejavnosti: Parkelj Stanc, Drgan Martin, Jerman Jože, Blažič Anica, Vesel Dominik;

delegacija družbenih dejavnosti: Mavsar Milena, Dular Agata, Blažič Jože, Mikec Martina, Plaper Peter, Žigante Tilka, Fir Silvo, Kos Mirt, Osolnik Rozi, Kužnik Miha.

Vse našete delegacije tvoriyo skupno z delegacijami Beti iz Mirne peči, Roga iz Novega mesta in Laboda konferenco delegacij.

Modni kotiček

Ste v zadregi, kakšno krilo bi oblekle? Tokrat vam predstavljamo zelo uporaben kroj, model krila športnega videza, z dvema všitima žepoma, zapenja pa se s tremi gumbi. Krilo je zvončasto, sega pod kolena, ukrojeno je v pepita vzorcu in izbrani modni barvi. Res je kot nalašč za jesenske in spomladanske dni.

Odkar neposredno odločamo tudi o najbolj pomembnih stvareh, še bolj z veseljem opravimo svojo državljansko dolžnost. Za vse nas so volitve velik dan.

Nekaj besed o gasilstvu

Varnostna služba v našem podjetju pripravlja za vse zaposlene predavanja o varstvu pri delu in o gasilstvu; tako predavanja smo imeli že pred tremi leti. Med tem pa se je število zaposlenih precej povečalo, zato menimo, da je prav, da bomo letos spet organizirali tako predavanja.

Oktober lani je bila pri nas na ogledu požarnovarnostna komisija občinske skupščine Novo mesto. Člani te komisije so vprašali delavce pri strojih, če vedo, kako morajo ravnati z ročnimi gasilnimi aparati. Delavci, ki so že dalj časa zaposleni pri nas, so odgovorili pritrdilno, na novo zaposleni delavci pa so bili v zadregi, ker niso niti vedeli, čemu je aparat na zidu sploh namenjen.

Zato se danes seznanimo z osnovami ročnih gasilnih aparatov CO₂, ki so nameščeni v tovarniških prostorih. Ti aparati visijo na stenah in stebrih, nad njimi pa so okrogle table z oznako CO₂.

NAMEN

Ročni gasilni aparat CO₂ je namenjen za gašenje začetnih požarov električnih naprav pod napetostjo in drugih začetnih požarov. Z njim uspešno gasimo tudi manjše požare, ki so jih povzročile lahko vnetljive tekočine: bencin, petrolej, nafta. Tako gašenje ne pušča sledov in ne povzroča škode. Ne priporočamo, da s tem aparatom gasite avtomobilski motor, ker ga lahko zaradi nenadnih temperaturnih sprememb poškodujete ali uničite.

KAKO GASIMO?

Kadar gasimo v zaprtem prostoru, moramo aparat prinesiti v neposredno bližino ognja in se postavimo tako, da imamo najboljši pregled. Potem aparat aktiviramo; aktiviranje je odvisno od tehnične izvedbe sprožilnega mehanizma. Poznamo dve vrsti gasilnih aparatov CO₂: eni imajo na vrhu ventil, ki se odpira v levo, drugi pa imajo pritisno ročico; pri teh je

treba najprej izvleči varnostno spinko in nato pritisniti ročico.

Kadar gasimo na prostem, moramo ročnik usmeriti z vetrovom in se postaviti čim bližje požara.

Ko opazite požar, ostanite mirni in preudarite, kako boste najlažje preprečili, da se požar ne razširi. Vedno najprej rešujete ljudi, če so v nevarnosti.

DA BO DOM VAREN

Preden greste od doma, se prepričajte, če ste ugasnili vse svetilke, kuhalnike in cigarete.

Poskrbite, da ne bi prišlo do požara zaradi električne ali plinske peči, likalnika, dimne cevi, oljne peči itd.

Plinska jeklenka mora biti vedno dovolj zavarovana proti vročini in požaru, vsi priključki iz jeklenke na štedilnik morajo biti brezhibni. Če niste prepričani, da je vse v redu, pokličite inštalaterja!

Ne nalivajte kurilnega olja v peč, kadar ta še gori! Vedno počakajte, da se peč ohladi!

Ne prižigajte luči in vžigalic, če zavohate v stanovanju duh po loščilu, bencinu, petroleju in drugih vnetljivih snoveh! Najprej dobro prezračite, šele potem prižgite luči!

Ne uporabljajte lahko vnetljivih tekočin za pranje v zaprtih prostorih, zlasti ne bencina!

Pazite, da se otroci ne bodo igrali z vžigalicami in da ne bodo kurili ognja!

Preden greste spat, se prepričajte, če iz peči ali dimne cevi ne uhaja dim.

GASILSKI AVTORALLY

To je tekmovanje z gasilskimi vozili in v gasilskih veččinah. Občinska gasilska zveza razpiše to tekmovanje vsako leto. Novoteksovi gasilci so prehodni pokal gasilske zveze osvojili trikrat zapored: 1972, 1973, 1974. Lani smo dobili pokal v trajno last, za osvojeno prvo mesto pa smo dobili še zlato plaketo.

NA POMOČ!

S. V.

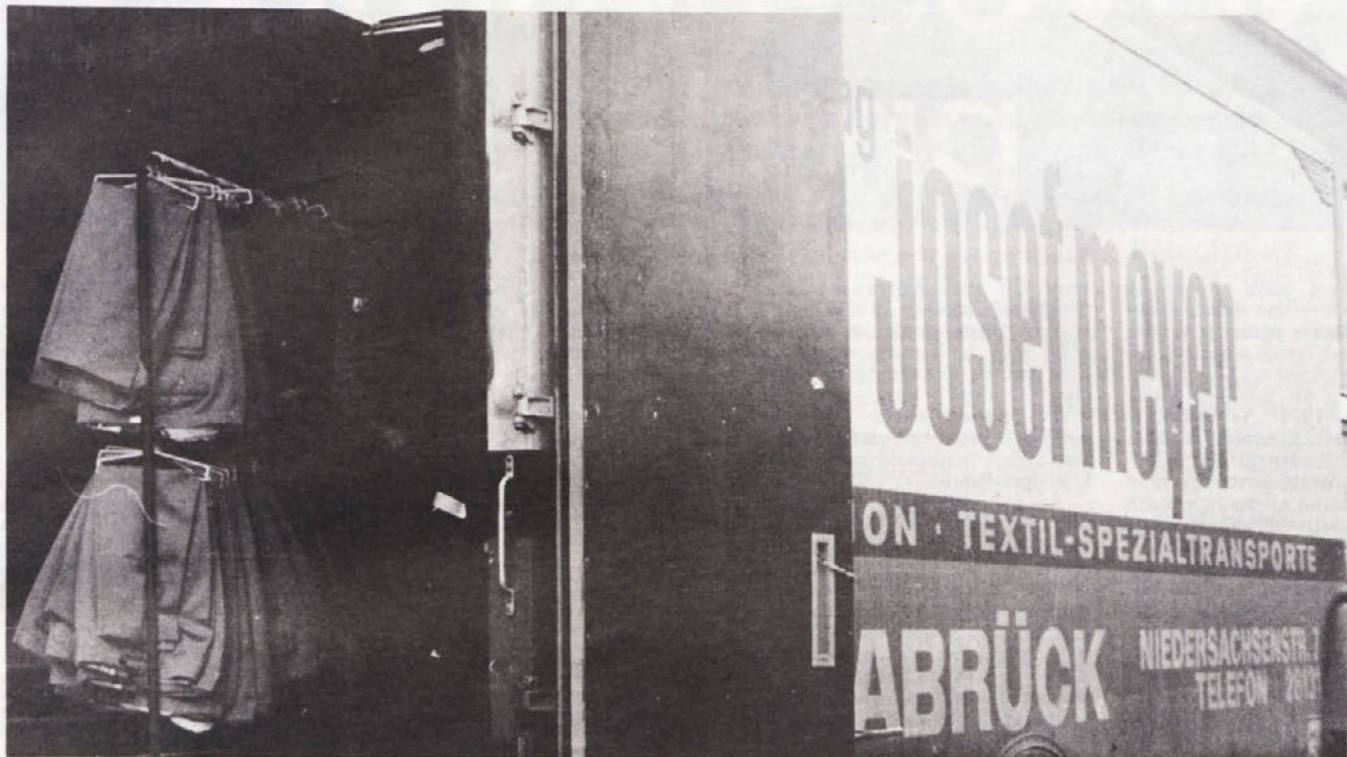
DELO DITTS

Zadnje čase je DITTS zelo delavno, saj smo dvakrat v polni zasedbi razpravljali o perečih vprašanjih, ki tarejo našo tovarno, udeležili pa smo se tudi strokovne razprave o združevanju z Volno iz Laškega. Organizirali smo sejo republiškega odbora DITTS. Odbor si je najprej ogledal našo tovarno; seja je bila posvečena problemu perečih vprašanj v novih pogojih gospodarjenja.

V soboto, 7. decembra, smo si ogledali predilnico v Metliki in se seznanili z novim self twist Repco postopkom predenja. Po ogledu smo imeli o tem postopku še zelo uspešno predavanje v hotelu „Smuk“ v Semiču. Društvo se najlepše zahvaljuje predavatelju tov. Tonetu Pezdircu, ki je zelo jasno opisal prednosti predenja po novem postopku.

- Peter, naštej mi nekaj živih bitij, ki delujejo ponoči, da se preživijo!
- Netopir, sova in moja mama, delavka v tekstilni tovarni...

S posebnimi avtomobili potujejo naše hlače v svet

Kakšna je kvaliteta?

Kljub temu da smo dosegli dobre rezultate (90,02 odstotka prve kvalitete), poziva služba kontrole k sodelovanju vse člane kolektiva, ki naj s kvalitetnim delom na svojih delovnih mestih prispevajo, da se bo ta odstotek še povečal.

Vedeti moramo, da so stranke pri nakupu naših izdelkov zelo natančne in zahtevne in da že najmanjša napaka v tkanini

povzroči, da se kupec premisli in ne kupi blaga. Ker je vsak član kolektiva odgovoren za kvalitetno delo na svojem delovnem mestu, je dolžan obvestiti svojega nadrejenega ali službo kontrole, če kjerkoli opazi nekvalitetno delo, neodgovarjajoči material ali nepravilno delovanje strojev. S tem bo veliko prispeval k dvigu kvalitete naših izdelkov.

Kvaliteta za mesec november 1974

TKANINE

I. kvaliteta	275.723,00 m	96.02 %
II. kvaliteta	3.612,60 m	1.26 %
ostanki	7.817,50 m	2.72 %
	287.153,10 m	100.00 %

PLETENINE

I. kvaliteta	38.999,10 m	97.33 %
II. kvaliteta	323,80 m	0.81 %
ostanki	746,30 m	1.86 %
	40.069,20 m	100.00 %

SKUPNA METRAŽA

I. kvaliteta	314.722,10 m	96.18 %
II. kvaliteta	3.936,40 m	1.20 %
ostanki	8.563,80 m	2.62 %
	327.222,30 m	100.00 %

Na 23. zasedanju delavskega sveta, bilo je 23. aprila 1974, je bil sprejet sklep, da se zgradi centralno skladišče gotovih izdelkov za TOZD Konfekcija in obenem tudi centralno krojilnico. Na sliki: skladišče je že skoraj gotovo. (Foto: Janez Pezelj)

Decembra smo na Otočcu podelili priznanja našim zvestim 10 in 20 letnikom, ter upokojujencem za njihovo zvestobo našemu podjetju

Novosti varstva pri delu

S sprejetjem nove zvezne in republiške ustave smo morali uskladiti zakonodajo s področja varstva pri delu. Novi zakon o varstvu pri delu je objavljen v 32. številki Uradnega lista SR Slovenije z dne 25. oktobra 1974. Ta zakon je stopil v veljavo 25. novembra 1974. Organizacije združenega dela v Sloveniji bodo morale varstvo pri delu uskladiti z novim zakonom v šestih mesecih po uveljavitvi zakona, to je do 25. maja 1975.

V novem zakonu so zajete vse pozitivne izkušnje in mednarodno-pravna izhodišča s tega področja. Zajet je tudi interes delavcev kot organizacije združenega dela. Varstvo pri delu je temeljna človekova pravica, ki jo priznavajo vse članice OZN in Mednarodna organizacija dela, ter sodi v sklop ekonomsko-socialnih pravic. Pravica do urejanja pri varstvu pri delu prehaja z novim zveznim zakonom na republike in pokrajine ter vsebuje osnove, ki zagotavljajo enotno urejanje obveznosti in pravic oseb ter organizacij združenega dela za izvajanje določil o varstvu pri delu. Temelji pa na naslednjih ustavnih načelih:

- 1) pravice do varstva pri delu
- 2) sredstva za zagotavljanje varnega dela
- 3) obveznosti organiziranja in izvajanja varstva pri delu.

Za izvajanje varstva pri delu je potrebno izvajati in uporabiti vrsto postopkov, opravil ter sredstev, s katerimi zagotavljamo varne pogoje dela. Po novem zakonu so delavci organizacije združenega dela s samoupravnimi sporazumi dolžni zagotoviti potrebna sredstva za realizacijo teh določil.

Varstvo pri delu zajema vse osebe, ki so si pridobile lastnost delavca v združenem delu, prav tako tiste, ki so na šolanju in praktičnem usposabljanju v organizacijah združenega dela. Za zagotavljanje teh pravic morajo delavci v organizacijah združenega dela določiti ukrepe in normative s samoupravnimi sporazumi in drugimi splošnimi akti. Novost pri tem je, da morajo predpisane ukrepe upoštevati projektantske organizacije in projektanti pri projektiranju delovnih prostorov, postopkov ter priprav in naprav, projektu pa priložiti pismeno izjavo, da so bili upoštevani vsi veljavni varnostni predpisi in navesti, kateri predpisi so bili pri tem upoštevani.

Neglede na načelno zahtevo, da delavci v temeljnih organizacijah združenega dela s samoupravnimi sporazumi določajo pravice in obveznosti za izvajanje varstva pri delu, je treba to zahtevo pojmovati tako, da je vsak delavec odgovoren za upoštevanje in predvsem izvajanje vseh predpisanih varnostnih ukrepov. Nelogično in neizvedljivo je, da bi samo določena služba ali organ prevzela odgovornost za vsa dogajanja na področju varstva. To pa zahteva solidno varnostno izobrazbo vseh delavcev brez izjeme, sodelo-

vanje vseh služb in organov v okviru organizacije združenega dela.

Novi zakon ne določa odgovornosti oseb za izvajanje varstva pri delu, pač pa to prepušča organizacijam združenega dela, da s samoupravnimi sporazumi in drugimi akti določijo podrobne odgovornosti vseh delavcev neglede na funkcijo, ki jo opravljajo.

Pri tem velja poudariti, da bo potrebno pri sestavi samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu temeljito razčleniti obseg odgovornosti delavcev in služb ter jim dati točno določene pristojnosti in zadolžitve.

Prav tako je potrebno določiti tudi normative, s katerimi bo možno doseči zadovoljivo stopnjo varnosti. Pri tem naj bi bil poudarek predvsem na tehničnih ukrepih in normativih, ki naj bi bili upoštevani že v sami zasnovi delovnega procesa, prav tako pa tudi na zdravstvenih, higienskih, socialnih, organizacijskih, psihofizičnih in drugih ukrepih.

V primeru, ko nastopajo neke posebne nevarnosti na delovnem mestu, so poleg navedenih potrebni še posebni ukrepi in normativi, ki zagotavljajo določeno stopnjo varnosti pri delu. Prav tako moramo izvajati tudi ukrepe in normative v zvezi z delovnimi pogoji, ki urejajo predvsem varstvo žensk, mladine in invalidov, način odmora in rekreacije, prevoza na delo in nazaj, prehrane itd.

Organizacija združenega dela pa lahko poleg predpisanih normativov določi še dodatne varnostne ukrepe, če se pokažejo potrebe po tem. Vendar pa ti ukrepi ne smejo biti v nasprotju s temeljnimi načeli zakona o varstvu pri delu. Tako morajo biti v aktih organizacije združenega dela zajeta delovna mesta s povečano nevarnostjo nesreč in zdravstvenih okvar ter predpisani pogoji, ki jih morajo izpolnjevati delavci na teh delovnih mestih. Tak pregled mora biti razviden že iz sistematizacije delovnih mest v organizacijah

združenega dela. Delavec mora torej ob zaposlitvi natanko vedeti, v kakšnih pogojih bo delal in kakšnim nevarnostim bo izpostavljen na delovnem mestu.

V omenjenih aktih mora biti nadalje naveden postopek uvajanja in izobraževanja na delovnem mestu. Predpisan mora biti tudi način preizkusa znanja s področja varstva pri delu ter določen rok za tak preizkus. Zakon sicer predvideva, da je tak preizkus obvezen vsaki dve leti, vendar lahko organizacija združenega dela ta rok skrajša, če za to obstajajo potrebe (npr. nova tehnologija, nevarna delovna mesta ipd.).

PERIODIČNI PREGLEDI

Zakon zadolžuje organizacije združenega dela, da opravljajo občasne preizkuse delovnih naprav in priprav, mikroklima (toplotno okolje, zapašenost, prepil, prezračevanje) ter ugotavljanje kemične in biološke škodljivosti. Vzporedno s tem morajo biti izvedeni tudi redni in izredni zdravniški pregledi vseh tistih delavcev, ki delajo na delovnih mestih s povečano možnostjo nesreč in zdravstvenih okvar. O vseh teh zahtevah mora voditi organizacija združenega dela ustrezno evidenco.

OBVEZNOSTI DO NADZORNIH ORGANOV

Izvajanje zakonskih določil o varstvu pri delu nadzoruje v organizaciji združenega dela organ inšpekcije dela. Ta organ lahko poseže v sleherno dejavnost organizacije ter zahteva odpravo neke pomanjkljivosti ali sanacijo neustreznih delovnih prostorov. V primeru kršitev varnostnih predpisov predlaga inšpektor pri pristojnem organu uvedbo naslednjih postopkov:

- 1) za prekršek – upravno-kazenski postopek,
- 2) za gospodarski prestopok – naznani prestopok pristojnemu gospodarskemu sodišču
- 3) za kaznivo dejanje – naznani kaznivo dejanje pristojnemu javnemu tožilstvu,
- 4) za kršitve navedene v 56. in 57. čl. zakona o varstvu pri delu pa na kraju samem izreka mandatne (denarne) kazni odgovorni osebi oz. delavcu na delovnem mestu.

Prva navedena postopka prizadeta organizacija združenega dela in odgovorno osebo, druga dva pa samo odgovorno osebo. Novost pri kazenskih določbah novega zakona je tudi, da je lahko mandatno kaznovan tudi neposredni kršilec (delavec), ne pa samo odgovorni vodja (kot je bilo določeno v dosedanjem zakonu), ter da se kršitev varnostnih predpisov obravnava kot gospodarski prestopok, za kar so predvidene visoke denarne kazni.

Vsi se moramo zavzemati, da bo naše delo res varno. Varno delo je pravica in dolžnost vsakega delavca.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Od 8. oktobra do 12. novembra 1974 so na novomeški transfuzijski postaji darovali kri naslednji Novoteksovi delavci: Božo Čavlovič (do sedaj že 9-krat), Alojz Turk (15), Janko Kotnik (6), Marija Klemenčič (5), Nada Rozman (1), Rozalija Sitar (11), Draga Pate (8), Marija Žagar (2), Rudi Redek (3), Leopold Gliha (6), Tilka Turk (3), Jože Kocjančič (4), Franc Nadu (9), Danijel Badovinac (9), Marija Golob (6), Dobrivoj Radojčin (11), Marija Furman (3), Anton Klemenčič (9), Franc Rajer (8), Valentin Levstik (10), Josip Dobrinič (4), Bojan Pureber (3), Bojan Florjančič (22), Danilo Kovačič (53), Milka Smolič (6), Albin Jordan (1), Martin Peterlin (19), Anton Mrgole (4), Jožica Kocjančič (4), Marjeta Jožef (11), Lado Martinčič (3), Alojz Kočever (2), Ivan Krašovec (2), Emil Parkelj (17), Slavka Tramte (4), Franc Krištof (1), Franc Gruđen (2), Anton Klobučar (6), Pepca Šetina (6), Anton Trante (2), Franc Šterk (2), Karel Zagorc (1), Jože Zagorc (1), Janez Šteblaj (3), Jovan Petrič (2), Majda Arko (6), Anica Gregorčič (3), Jelka Zajc (5), Alojz Sepaher (9), Alenka Zorko (6), Alojz Keglovič (3), Karolina Barbič (6), Jože Šmajdek (8), Jože Klobučar (11), Fani Kukman (2), Rudi Retelj (3), Angela Seničar (5), Justi Damjanovič (10), Jelka Kralj (3), Janez Ravbar (13), Marija Pavlin (3), Fani Šušteršič (4), Jože Kavšček (7), Magda Zupančič (9), Ana Osolnik (3), Marjan Kos (4), Anica Ivančević (2), Alojz Šurla (8), Milena Žitnik (8), Edo Tonkli (1), Franci Malerič (13), Marija Moravec (8), Ivanka Benec (1), Katica Medved (1), Marija Zarabec (15), Viljem Udovc (10), Slavko Ččelič (5), Joža Majač (10), Marija Špiler (11), Štefka Kulovec (6), Martina Fink (9), Anton Novak (1), Jože Mali (1), Tone Kovač (7), Mirko Mohar (3), Brane Avbar (12), Franc Bogolin (10), Milka Gril (5), Jože Pavlakovič (6), Majda Šoln (7), Anica Modic (6), Jožefa Femec (7), Franc Murgelj (6), Anton Kobe (2), Marija Grum (4), Anton Janc (2), Anton Pate (3), Zvonka Kramarič (14), Ivan Hrastar (9), Jože Cekuta (11), Mirko Nilič (7), Avgust Pavlič (24), Alojz Zoran (15), Ivan Kocjančič (15), Dušan Vasič (10), Olga Tutin (1), Jernej Klemenc (9), Jože Rozman (2), Ljuba Avguštin (14), Anton Ajdišek (7), Milka Božič (3), Martina Vidmar (4), Miran Hočever (6), Vida Šenica (7), Alojz Krnc (13), Jože Pavlin (4), Anton Florjančič (4), Milivoj Zadkovič (6), Jože Škufca (7), Pavle Kuplenik (14), Janez Turk (7), Marija Kaferle (4), Ana Luzar (4), Marjan Čanželj (1), Ivan Žunič (5), Jože Šimenc (13), Slavica Hrovat (5), Franc Luzar (6), Jože Udovič (28), Marija Šiško (5), Matija Gazvoda (18), Jože Božič (1), Marija Fabjan (2), Marija Novak (3), Anton Ravbar (4), Vinko Hribar (7), Vida Golob (10), Ivanka Štepec (5), Marija Gril (2), Milena Žic (4), Bogdan Mali (5), Anica Cesar (10), Rajko Petan (4), Marjeta Turk (3), Avguština Stipič (7).

Dne 26. oktobra 1974 so v Mariboru darovali kri naslednji naši delavci: Martin Bec, Jožefa Pate, Jožica Rifelj, Marica Kastelic, Lojzka Rapuš, Vera Jarc, Antonija Rukše, Marija Slak, Ivan Jakše, Bojan Čeh, Jože Vrščaj, Jože Mišmaš, Rudi Zupan, Alojz Kristan, Milena Mavsar, Stanko Vaupotič, Jože Dragman, Danilo Kovačič, Alojz Kavšček, Slavko Bogolin, Draga Kajtazovič, Danica Hrastar, Jožefa Kolenc, Mirko Ferbežar, Anica Župevec, Jožefa Draginc, Evstahij Janežič, Franc Zrimšek, Ivan Barbo, Alojz Hrastar, Martin Žura, Alojz Blažič, Ciril Kukman in Matevž Mejač.

Od 26. oktobra do 9. decembra 1974 so v Novoteks prišli naslednji delavci: v menzo Novo mesto Krže Primož; v pripravo: Špehar Ivan, Dimitrovič Štefka, Žabkar Marija, Povše Jože; v tkalnico Jarc Jože; v oplemenitilnico: Goričar Anton, Kukman Anton, Hrastar Anton in Matoh Vera; v predilnico: Avsec Ciril, Golob Marjan, Jerič Mihael, Kočjaž Leopold, Šafar Jakob, Virant Ivan; v skupne službe Tkanine: Kukuruzovič Jože, Slapničar

Ljudmila, Krakar Jože in Brulo Leopold; v konfekcijo Novo mesto: Burja Andrej, Gerksič Jožica, Grabljevič Božica, Džurič Ljubica, Kovačič Jožica, Murgelj Ana, Šuštar Gabriela, Šuštar Marija, Radonjič Mileva, Rozman Alojzija, Pečnjak Verica, Vodnik Slavka, Drenik Pavlina, Murgelj Marta, Stojanovska Milica, Radojčin Ruža, Perkovič Zdenka, Saje Antonija, Gornik Marija, Dragman Alojz, Črnič Nada, Ogulin Marija, Sluga Nataša, Dimič Blaž in Matoh Anton; v skupne službe konfekcije Sopič Dragan; v Strešnik: Ržen Stanko, Škulj Anton, Mehak Vida, Kunstelj Janez in Rupar Antonija.

ODŠLI ODŠLI ODŠLI ODŠLI ODŠLI ODŠLI ODŠLI

V istem obdobju pa so Novoteks zapustili: oplemenitilnico: Dragan Anton, Pate Anica; predilnico: Župunski Slobodan, Kavšček Zdenko, Vukovič Slaviša; pripravo: Manojlovič Milka, Kopatin Emil in Povše Alojz; konfekcijo: Udovič Danica, Rahne Rajko, Zupančič Samo, Jerkovič Gospava, Rastoher Alojz, Saje Franc, Potočar

Slavko, Begičević Nermina; iz skupnih služb konfekcije je odšel Luzar Marjan; iz centralnih skupnih služb Gošnik Miha (v JLA) in iz Strešnika: Duša Ivan in Gorišek Marjan.

Hlače

NOVOTEKS

Poškodbe pri delu

Od 25. oktobra do 25. novembra 1974 je bilo službi varstva pri delu prijavljenih 10 poškodb; vse so bile lažje. Če primerjamo naše zadnje in to poročilo, ugotovimo, da se je število poškodb zmanjšalo od 18 na 10, torej za 45 odst.

Tudi tokrat so vzroki za poškodbe neprevidnost, neuporaba osebnih zaščitnih sredstev in neupoštevanje novodil o varnem delu. Zakaj imamo varnostna navodila, če pa se ne ravnamo po njih?! Vsak bi moral upoštevati varnostna navodila in uporabljati osebna zaščitna sredstva tudi takrat, ko ga nihče ne nadzoruje. Žal pa ni tako. Ne zavedamo se, da s tem škodujemo sebi in sodelavcem, kajti tudi takrat, ko smo na bolniški, prejemo plačo, kljub temu da takrat nič ne ustvarjamo.

V prvem polletju letošnjega leta smo zaradi poškodb izgubili približno 890 delovnih dni! Zavedajmo se, da smo za to v veliki meri krivi sami. Trdim lahko, da je izguba delovnih dni in izguba denarja kar precejšnja. Verjetno bi lahko govorili o milijonih, ki smo jih po nepotrebnem izgubili. Naj še naštejemo delavce, ki so se v tem obdobju poškodovali: Ciril Pirc iz IVS, Rudi Šuštar iz oplemenitilnice, Samo Zupančič in Anton Dimič iz novomeške konfekcije, Franc Derganc, Ivan Majerič in Anton Štrukelj iz predilnice, Janez Prosen iz krojilnice, Fani Redek iz tkalnice in Anton Mrgole iz Strešnika.

Zmanjšajmo število nesreč! Da bomo to dosegli, moramo biti pri delu bolj pazljivi.

R. F.

Revija kegljačev Dolenjske

V počastitev dneva republike je bila 9. in 10. novembra lani na kegljišču na Loki revija dolenjskih kegljačev. Tekmovalci so se pomerili v disciplini 1 X 200 lučajev. Ta revija je bila tudi izbirno tekmovanje za sestavo ekipe Dolenjske. Od Novoteksovih kegljačev se je najbolj izkazal Š. Klobučar, ki je podrl 815 kegljev in se uvrstil v dolenjsko reprezentanco.

METKA – NOVOTEKS 0 : 3

Na kegljišču Novljan v Mirni peči je bil 11. novembra povratni prijateljski dvoboj med kegljači Metke iz Celja in Novoteksa. Naši tekmovalci so tokrat slavili trojno zmago: ženske so v disciplini 4 X 100 lučajev zmagale z rezultatom 1332 : 1240; najboljša posameznica je bila J. Zupančič, ki je podrla 371 kegljev. Moški so zmagali v disciplini 6 X 100 lučajev z rezultatom 2394 : 2176 (M. Zupančič 420, J. Rolih 419, H. Lužar 413 podrtih kegljev).

V disciplini borbenih iger so bili prav tako boljši naši kegljači in zmagali z rezultatom 705 : 682; najboljši posamezniki: S.

Dravinec (98), J. Rolih (88), H. Lužar (78).

To tekmovanje lahko šteje mo za velik uspeh naših kegljačev, saj so bili tekmovalci iz Celja na republiških tekstiliadah vedno bolje uvrščeni kot mi.

Na koncu tega prijateljskega srečanja v pravem pomenu besede smo se tekmovalci obeh ekip razšli z željo, da bi to tekmovanje postalo tradicionalno.

PRVENSTVO POSAMEZNIKOV

Z nastopoma na Loki in Mirni peči v disciplini 2 X 200 lučajev za moške oz. 2 X 100 za ženske se je končalo lansko prvenstvo posameznikov Kegljškega društva Novo mesto. Obenem sta bili ti tekmovanji tudi izbirni tekmovanji za sestavo društvene reprezentance, ki bo igrala na dolenjskem prvenstvu.

Novoteksovi kegljači so dosegli velik uspeh, saj se jih je kar šest uvrstilo v reprezentanco (J. Rolih, V. Istenič, M. Zupančič, Š. Klobučar, S. Dravinec in I. Dravinec). Najboljši od novoteksovcv je bil Š. Klobučar, ki je zasedel 3. mesto; pri ženskah

pa se je od naših kegljačev najbolje uvrstila P. Koprivnik, na 5. mesto.

Najboljši v obeh ekipah so

dobili praktične nagrade, ki so jih prispevala razna podjetja, med njimi tudi Novoteks.

S. D.

Premočna zmaga

Na lanskih delavskih športnih igrah so z velikim uspehom nastopili tudi naši kegljači. Na zaključnem tekmovanju, bilo je v Mirni peči, so se izkazali prav vsi in tako že drugič zapored osvojili najvišji naslov.

Tokrat so naši fantje podrl 1035 kegljev. Na drugo mesto so se uvrstili upokojeanci (989), na tretje Pionir (978) itd. V zelo izenačeni ekipi Novoteksa pa je bil najboljši I. Dravinec, ki je podrl 204 keglje.

Priporočitev *Volne* Laško

„Volna“ iz Laškega je po uspelem referendumu postala enakopraven član „družine“ Novoteksovih TOZD. Združitev pomeni za obe podjetji velik korak naprej, večjo gospodarsko moč in ekonomsko trdnost.

Razlogi, ki so privedli podjetji do združitve, ne izhajajo le iz trenutnega položaja, ampak gre za dolgoročno usmeritev metražne proizvodnje, za specializacijo, boljše obdelovanje domačega trga in večjo ponudbo na tujem tržišču.

V Novoteksu se je od 2.672 delavcev udeležilo referenduma 2.267 zaposlenih ali 84,9 odstotka. Za priporočitev je glasovalo 1.180 delavcev ali 67,7 odst. proti pa se je izreklo 318 zaposlenih; neveljavnih je bilo 142 glasovnic.

Oglejmo si, kakšno je bilo glasovanje v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb.

TOZD PREDILNICA: vpisanih je bilo 285 delavcev, glasovalo jih je 245 ali 85,9 %. Za priporočitev se je izreklo 212 delavcev (74,38 %), proti 18, neveljavnih pa je bilo 15 glasovnic.

TOZD TKANINA: vpisanih je bilo 1.016 delavcev, glasovalo jih je 822 ali 80,9 %. Za priporočitev je glasovalo 603 (59,35 %), proti 147, neveljavnih je bilo 72 glasovnic.

TOZD KONFEKCIJA: vpisanih je bilo 970 delavcev, glasovalo jih je 880 ali 90,72 %. Za priporočitev je glasovalo 739 (76,2 %), proti 104, neveljavnih je bilo 40 glasovnic.

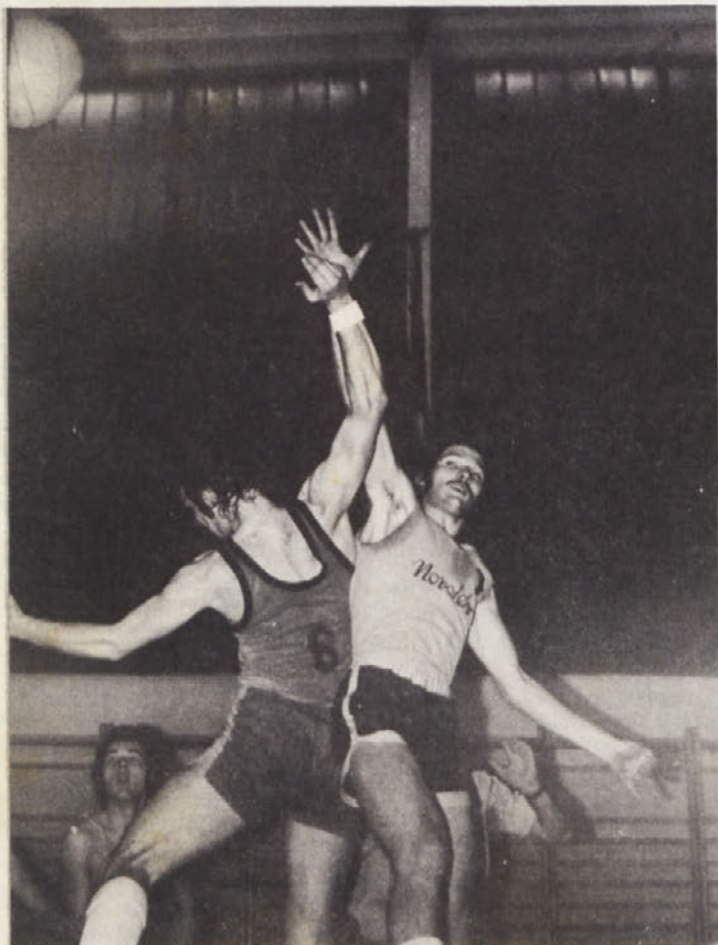
TOZD STREŠNIK: vpisanih je bilo 100 delavcev, glasovalo je 87 ali 87 %. Za priporočitev se je izreklo 78, proti 9.

TOZD TRGOVINE: vpisanih je bilo 63 delavcev, glasovalo jih je 44 ali 69,9 %. Za priporočitev se jih je izreklo 42 (66,6 %), proti sta bila 2 delavca.

SKUPNE SLUŽBE: vpisanih je bilo 238 delavcev, glasovalo jih je 189 ali 79,4 %. Za priporočitev se jih je izreklo 136

(57,14 %), proti 38, neveljavnih je bilo 15 glasovnic.

V „Volni“ Laško se je od 446 delavcev udeležilo referenduma 431 zaposlenih. Za priporočitev je glasovalo 380 delavcev ali 85,2 %, proti priporočitvi pa 43 delavcev ali 9,6 %.

Spomladi se bo spet začela republiška košarkarska liga. Novoteksovi igralci so delo čez zimo resno zastavili, da bodo do začetka tekmovanja dobro pripravljani.

Novoteks

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako prvo sredo v mesecu v nakladi 2800 izvodov. Urejuje ga izdajateljski svet: Franc Pavlin, Teodora Kovačič, Konrad Mehle, Marinka Miklič, Anton Pezdirc, Andrej Počrvina, Slavko Polak in Miran Simič. Uredništvo in uprava: Novoteks, Novo mesto, Foersterjeva 10. Stavak, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, tiska Knjižgotisk Novo mesto.